



Spodbujanje podjetništva etničnih manjšin v evropskih mestih

Povzetek

Uvod

V tem poročilu so predstavljeni rezultati končnega modula raziskave, ki jo je opravila Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer (Eurofound) v okviru projekta Mesta za lokalno politiko vključevanja priseljencev (CLIP). Poglavitni cilj raziskave je bil zagotoviti odgovore na naslednja vprašanja:

- Kateri so profili podjetništva etničnih manjšin v mestih? S katerimi izzivi in ovirami se spopadajo podjetniki iz etničnih manjšin? V katerih sektorjih jih najdemo? Kakšne so njihove izkušnje z ustanavljanjem podjetij in poslovanjem?
- Katera so državna in nedržavna pravila in predpisi, ki urejajo sektor malih in srednje velikih podjetij na splošno ter podrobneje sektor malih in srednje velikih podjetij pripadnikov etničnih manjšin, ter kako vplivajo na usmeritve samozaposlovanja pri pripadnikih etničnih manjšin? Katere politike so na voljo za podporo in spodbujanje podjetij pripadnikov etničnih manjšin?

V okviru študije so bila pripravljena poročila o študijah primerov za 28 mest s podrobnim opisom podjetništva etničnih manjšin v vsakem od njih. Poročilo o primerjalnem pregledu združuje te ugotovitve in podaja sklop priporočil za uresničevanje politike.

Ozadje politike

Eurofoundova raziskava kaže, da se podjetništvo priseljencev v Evropi stalno povečuje ter da ima vse pomembnejšo vlogo v socialni in gospodarski strukturi evropskih mest. Podjetja pripadnikov etničnih manjšin imajo različno in v več pogledih edinstveno vlogo. Zapolnjujejo vrzeli na trgu, pripomorejo k revitalizaciji zanemarjenih mestnih okrožij, ponujajo nove izdelke in storitve, po možnosti oživljajo zapostavljene obrti in nekaterim sektorjem dajejo nujno potrebno verodostojnost. Poleg tega prispevajo k ustvarjanju novih delovnih mest in nudijo priložnosti bolj ranljivim skupinam (kot so ženske ali mladi iz posebnih etničnih skupin), s

čimer jim pomagajo, da se ne ujamejo v past revščine. Vendar se v politiki zanemarljivo potencial podjetništva etničnih manjšin kot dejavnika, ki prispeva k vključevanju in ustvarja nova delovna mesta. Oblikovalci politik so do zdaj glavno pozornost namenjali plačani zaposlitvi kot ključnemu ukrepu delovnega vključevanja za priseljence. Večja pozornost bi lahko bila posvečena podjetniški poti za priseljence, ki lahko okrepi njihove socialne možnosti, razvije bolj družbeno odgovorno vodenje, poveča samozavest manjšin in spodbuja socialno kohezijo v etničnih skupnostih.

Ključne ugotovitve

Ena od pomembnih ugotovitev študije je, da spodbujanje podjetništva etničnih manjšin za oblikovalce politik ni samoumevno. V številnih mestih to ni bil del strategije za podporo zaposlovanju priseljencev in njihovem vključevanju v družbo.

Študija jasno kaže, da uradi za vključevanje priseljencev v številnih mestih nimajo osnovnih podatkov o podjetništvu etničnih skupin. Morda take informacije obstajajo, vendar se hranijo v drugih oddelkih, ali pa se takšne informacije ne zbirajo dosledno. Kadar pa so te informacije na voljo, kažejo, da v številnih mestih vse bolj narašča število podjetij, katerih lastniki so priseljenci. Podjetja pripadnikov etničnih manjšin v Københavnu, Frankfurtu in Zürichu predstavljajo približno 20 % vseh podjetij, v Amsterdamu, Strasbourgu in na Dunaju pa ta delež znaša več kot 35 %. Še bolj presenetljive pa so številke v zvezi z ustanavljanjem podjetij. Tako na primer več kot polovico vseh novih podjetij v Frankfurtu ustanovijo podjetniki migranti.

Čeprav večina podjetij še vedno spada v tradicionalne sektorje, kot so sektorji maloprodaje, restavracij in gostinstva, pa podjetniki migranti, ki so visoko izobraženi in povezani z različnimi socialnimi mrežami, od katerih imajo koristi, vstopajo v rastoče sektorje, kot so finančni sektor, IKT in mediji. Tako na

primer petina podjetij pripadnikov etničnih manjšin na Irskem posluje v visokotehnološkem sektorju IKT.

Ukrepe, ki jih mesta in lokalni organi ponujajo potencialnim in obstoječim podjetnikom iz etničnih manjšin, je mogoče razdeliti v dve kategoriji: ukrepe, ki so osredotočeni na strukturne omejitve (regulativne okvire in institucionalno okolje), in ukrepe, namenjene izboljšanju osebnih zmožnosti podjetnikov iz etničnih manjšin. Ukrepi iz druge kategorije so najpogostejši, saj imajo mesta več pristojnosti za zagotavljanje podpore in prevzem dejavnejše vloge na tem področju. Ti ukrepi vključujejo naslednje:

Zagotavljanje dostopnih, strankam prijaznih in stroškovno učinkovitih storitev svetovanja in obveščanja

Te storitve zagotavlja več izvajalcev, vključno z lokalnimi organi, gospodarskimi zbornicami in sindikati, v obliki informativnih dogodkov, telefonskih linij za pomoč uporabnikom, spletnih strani in tiskanih vodnikov.

Podpora pri iskanju poslovnega prostora

Ti ukrepi vključujejo splošno podporo, kot je ustanavljanje podjetniških inkubatorjev in posebnih con, ter podporo, namenjeno izključno priseljencem, ki jo na primer zagotavljajo mreže priseljencev.

Omogočanje lažjega dostopa do finančnih sredstev

Ker finančne institucije na splošno niso naklonjene dajanju posojil podjetjem pripadnikov etničnih manjšin, obstajajo ukrepi za zmanjševanje tveganja posojil, kot je pomoč pri pripravi poslovnih načrtov. Drugi ukrepi so neposredno zagotavljanje posojil in dotacij ter sodelovanje z bankami za spodbujanje zaposlovanja ljudi iz etničnih manjšin v lokalnih podjetjih.

Podpora pri iskanju in vodenju osebja

Ti ukrepi vključujejo različne programe vajeništva za poklicno usposabljanje mladih migrantov in usposabljanje za pridobivanje znanj in spretnosti, potrebnih za vodenje in širjenje podjetij.

Podpora za izboljšanje poslovnih znanj in spretnosti

V programih mentorstva na primer sodelujejo uspešni podjetniki iz etničnih manjšin, ki usmerjajo nova podjetja. Nekateri ukrepi so bolj specifični, na primer program, ki ženskam iz etničnih manjšin omogoča spremljanje poteka dela uspešnih poslovnih žensk.

Ukrepi za izboljšanje poslovnega okolja niso tako pogosti, izključno zato, ker ima višja administrativna raven v večini mest večino pristojnosti na tem področju. Kljub temu so lokalni organi v številnih mestih dejavni in spodbujajo ukrepe, ki pomagajo podjetjem pripadnikov etničnih manjšin in podjetjem na splošno. Ti ukrepi vključujejo deregulacijo, urbanistično načrtovanje in krepitev vloge združenj podjetij pripadnikov etničnih manjšin.

Smernice politike

Ustvarjanje in vzdrževanje dobrih okvirnih pogojev za podjetnike iz etničnih manjšin ne krepi le gospodarske uspešnosti mesta, temveč pripomore tudi k stalnemu vključevanju priseljencev. V tem poročilu je na voljo več priporočil za oblikovalce politike, ki so povzeta spodaj.

V poročilu se evropskim oblikovalcem politik priporoča, naj:

- izkoristijo možnosti podjetništva etničnih manjšin za prispevanje k ustvarjanju novih delovnih mest in vključujoči gospodarski rasti v okviru strategije Evropa 2020;
- priznajo podjetništvo etničnih manjšin za ključno razsežnost vključevanja priseljencev;
- vzpostavijo dialog z evropskimi finančnimi institucijami za obravnavo vprašanja finančne izključenosti manjšin.

V poročilu se države članice EU spodbuja k:

- priznavanju in spodbujanju podjetništva etničnih manjšin kot dela širših politik vključevanja;
- pregledu regulativnega in strukturnega okvira za ustanavljanje podjetij, saj ta pogosto ovira ustanavljanje podjetij;
- izboljšanju ozaveščenosti in krepitvi zmogljivosti posredniških organizacij, kot so centri za usposabljanje, podjetja za svetovanje in poslovna združenja.

Ne nazadnje poročilo vsebuje priporočilo za lokalne oblikovalce politike, naj:

- zapolnijo informacijsko in obveščevalno vrzel z naložbami v ciljno usmerjene in učinkovite načine zbiranja informacij;
- podjetništvo etničnih manjšin vključijo v gospodarski razvoj mest in strategije vključevanja, pri čemer naj posebno pozornost namenijo ustvarjanju novih delovnih mest in socialnemu vključevanju;
- spodbujajo in lajšajo sodelovanje med različnimi zainteresiranimi stranmi v mestnem gospodarstvu, vključno s poglavitnimi združenji in združenji podjetij pripadnikov etničnih manjšin, sindikalnimi organi, mediji in organizacijami za poklicno usposabljanje.

Dodatne informacije

Poročilo *Promoting ethnic entrepreneurship in European cities* (Spodbujanje podjetništva etničnih manjšin v evropskih mestih) je na voljo na spletnem naslovu <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef1138.htm>.

Za več informacij pošljite e-sporočilo Anni Ludwinek, uradnici za raziskave, na elektronski naslov: alu@eurofound.europa.eu.